

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Józefowicz,
Sędziowie:	SA Karol Ratajczak (spr.), SO (del.) Arleta Lewandowska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2017 roku w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **I. J.**

przeciwko **A. G.**

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 07 lutego 2017r., sygn. akt I C 52/15

I. Zmienia zaskarżony wyrok

1. w punkcie II w ten sposób, że ponad kwotę zasądzoną w punkcie I zasądza od pozwanego na rzecz powódki:

a. kwotę 26.932,40 zł (dwadzieścia sześć tysięcy dziewięćset trzydzieści dwa złote czterdzieści groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 lutego 2014 roku do dnia zapłaty;

b. ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 60.000 zł od dnia 26 maja 2015 roku do dnia zapłaty;

1. w punkcie III i IV w ten sposób, że kosztami postępowania obciąża w całości pozwanego i w związku z tym;

a. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa ((...))kwotę 156,86 zł tytułem brakującej części wynagrodzenia biegłego;

b. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 12.505 zł

I. w pozostałej części apelację powódki oddala;

II. oddala w całości apelację pozwanego;

III. kosztami postępowania apelacyjnego obciąża powódkę w 1/4 części a pozwanego w 3/4 części i po wzajemnym rozliczeniu zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.219 zł.

Arleta Lewandowska Krzysztof Józefowicz Karol Ratajczak

UZASADNIENIE

Powódka I. J. w pozwie w postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanemu A. G. domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 117.720 zł wraz z odsetkami od dnia 01 lutego 2014 r. oraz kosztami procesu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 stycznia 2015 r. Sąd nakazał zapłacić pozwanemu na rzecz powódki kwotę 117.720 zł z odsetkami od dnia 01 lutego 2014r. oraz kwotę 9.503zł. tytułem kosztów procesu.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu, w którym domagał się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 7 lutego 2017 roku Sąd Okręgowy w (...)

I zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 80.109,32 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 60.000 zł od dnia 1 lutego 201 roku do dnia 25 czerwca 2015 roku;
- od kwoty 20.109,32 zł od dnia 1 lutego 2014 roku do dnia zapłaty;

II. oddalił powództwo w pozostałej części;

III. nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (...): od powódki kwotę 50,20 zł, a do pozwanego 106,66 zł;

IV. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 7.346,46 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu stanowiły następujące ustalenia faktyczne i wyprowadzone z tych ustaleń wnioski prawne.

Strony mieszkają po sąsiedzku od 30 lat. Powódka prowadzi firmę pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowo - Handlowe (...). Jej mąż M. J. jest pełnomocnikiem firmy .

Od czerwca 2012r. w nieruchomości pozwanego był wykonywany remont. Firma dekaraska zrobiła dach, kolejna firma wstawiła okna. Następnie pozwany zwrócił się do M. J. o wykonanie prac w zakresie ocieplenia budynku - parteru i piętra oraz przebudowę ganku. Cena za wykonanie tych prac miała wynosić od 40.000 do 60.000 zł. Dodatkowo pozwany zlecił wykonanie sztukaterii za kwotę 5.000 zł i parapetów, tu cena miała zależeć od użytego materiału. Pozwany uiścił powódce zaliczkę w dwóch ratach na łączną kwotę 40.000 zł. Pierwszą ratę pozwany uiścił na konto firmy powódki, drugą przekazał M. J..

Prace wykonywane przez pracowników firmy powódki rozpoczęły się we wrześniu 2012 r. W toku wykonywania umowy matka pozwanego rozszerzyła jej zakres o prace wewnątrz budynku. Zakres prac rozszerzał też pozwany, kiedy przyjeżdżał z zagranicy.

Ostatecznie firma powódki podczas remontu wykonała prace na klatce schodowej, na poddaszu, w salonie na parterze, w dwóch pokojach na parterze, prace wykończeniowe w kuchni i sypialni na parterze, w łazience. Prace wykończeniowe były prowadzone również w znajdujących się w piwnicy - sypialni, kuchni i łazience. Wykonano też montaż drzwi

od strony tarasu, przeprowadzono prace dociepleniowe i wykończeniowe zewnętrzne od strony tarasu, elewację szczytową i boczną, elewację klatki schodowej, ściany frontowej, cokołu.

Po zakończeniu prac został sporządzony wykaz prac wykonanych podczas remontu, mąż powódki kiedy zaczął robić kosztorys powiedział matce pozwanego, że wartość wykonanych prac może wynieść 200.000 albo 250.000 zł, na co ona stwierdziła, że spotkają się w sądzie. Następnie powódka zleciła wykonanie kosztorysu profesjonalście i przedstawiła pozwanemu kosztorys sporządzony przez inż. I. W. (1), zgodnie z którym wartość prac określono na kwotę 142.162.72 zł. Pozwany celem weryfikacji zlecił wycenę inż. G. K., który wartość prac wykonanych przez powódkę wyliczył na 114.360.03 zł.

Z datą 27 grudnia 2013r. powódka wystawiła pozwanemu fakturę Vat na kwotę 117.720zł. płatną do dnia 31 stycznia 2014 r.

Biegły Ł. Z. (1) w opinii z dnia 28 kwietnia 2016r. przedstawił zakres wykonanych prac, dokonał wyceny tych prac i ocenił prawidłowość wykonanych robót. Zgodnie z tą opinią wartość robót wykonanych przez firmę powódki wyniosła 120.109,32zł brutto.

Postanowieniem z dnia 26 maja 2015r. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie I Ns 620/15 na wniosek pozwanego zezwolił na złożenie do depozytu sądowego kwoty 60.000 zł tytułem wynagrodzenia należnego I. J. lub M. J. wynikającemu z umowy o wykonanie remontu budynku.

Sąd wskazał, że strony zawarły ustną umowę na wykonanie prac remontowych na nieruchomości pozwanego. Pozwany na temat wykonania prac rozmawiał z mężem powódki M. J.. Prace wykonywane były w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez powódkę.

W ocenie Sądu Okręgowego argumentacja pozwanego, że nie zlecał wykonania prac powódce, tylko jej mężowi nie może stanowić podstawy do uznania zasadności zarzutu braku legitymacji czynnej po stronie powódki. Zlecenie wykonania remontu odbywało się w warunkach dobrosąsiedzkich. Znając nazwisko sąsiada pozwany na podstawie (...) mógł łatwo ustalić, kto jest właścicielem firmy, która wykonywała u niego prace. Okoliczność ta nie miała jednak w ocenie Sądu I instancji zasadniczego znaczenia, ponieważ M. J. jest pełnomocnikiem firmy powódki i tak działał w imieniu powódki.

W dalszej części Sąd Okręgowy wskazał, że do umowy o wykonanie remontu stosuje się przepisy dotyczące umów o roboty budowlane - art. 658 l.c.c. Zgodnie z dyspozycją art 647 k.c., przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Uregulowanie kodeksowe wskazuje na szereg wymogów związanych z umowami o roboty budowlane, jak choćby forma pisemna (art. 648 k.c.), ustalenie zakresu robót. Często w stosunkach dobrosąsiedzkich te wymogi nie są przestrzegane, a relacje pomiędzy inwestorem a wykonawcą opierają się na zaufaniu. Zdaniem Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie zachodziła taka sytuacja. Strony są sąsiadami od 30 lat. Pozwany miał wiedzę, że M. J. ma firmę wykonującą prace remontowe, a także hurtownię materiałów budowlanych. Umawiając się na wykonanie remontu strony nie określiły precyzyjnie ani jego zakresu ani kwoty, w której remont powinien się zamknąć. Ponadto w toku prowadzenia prac matka pozwanego rozszerzała zakres robót o prace wewnątrz budynku a o wszystkich wykonywanych pracach informowała pozwanego na facebooku. Pozwany nie wstrzymał tych prac, zatem twierdzenie, że zlecił jedynie wykonanie elewacji, przebudowy ganku, wykonanie sztukaterii i parapetów nie wytrzymało w ocenie Sądu I instancji krytyki.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że firma powódki wykonała roboty w zakresie ustalonym w opinii biegłego Ł. Z. (2). Zarówno w opinii głównej, jak i uzupełniającej, biegły w sposób jasny i klarowny przedstawił jakie prace zostały wykonane, jakich materiałów użyto, jakie przyjął stawki robocizny. Rozbieżności wyliczone między kosztorysami przedstawianymi przez strony a kosztorysem biegłego są związane z nieuwzględnieniem prac zanikowych oraz

zakrywczych. Jak wynika z opinii biegłego, prace te nie mogły być wycenione z uwagi na brak zgody strony pozwanej. Nie uzasadnia to jednak w ocenie Sądu I instancji uznania, że nieskosztorysowane prace zostały wykonane w ilości wskazywanej przez stronę powodową. Powódka, jako profesjonalny przedsiębiorca powinna wykazać tę okoliczność, choćby stosowną dokumentacją, ponieważ powódka, wykonując zlecone jej roboty budowlane wykorzystwała materiały budowlane z własnej hurtowni, a zatem taki dowód nie nastroczał jej zbyt trudności. Zdaniem Sądu I instancji nie można było zatem doliczyć do wartości prac, wartości prac zanikowych w ilości wskazywanej przez powódkę.

W konsekwencji Sąd Okręgowy od wyliczonej przez biegłego kwoty 120.109,32 zł. brutto odjął kwotę 40.000 zł z tytułu wpłaconej zaliczki i zasądził na rzecz powódki kwotę 80.109,32 zł. Dalej idące powództwo Sąd Okręgowy oddalił.

Jako podstawę rozstrzygnięcia odsetkowego Sąd powołał art. 481 § 1 k.c. Odsetki ustawowe od zasądzonych kwot Sąd naliczył w następujący sposób: co do kwoty 20.109,32 zł, zgodnie z żądaniem pozwu, zważywszy że w fakturze wystawionej pozwanemu, powódka określiła stronie pozwanej termin do spełnienia świadczenia do dnia 31 stycznia 2014 r.. Natomiast co do kwoty 60.000 zł - z uwagi na fakt zezwolenia z dniem 26 maja 2015r. na złożenie tej kwoty do depozytu sądowego - co skutkuje uznaniem zgodnie z treścią art. 470 k.c., że świadczenie zostało spełnione od dnia doręczenia pozwu - odsetki zasądzono za okres od 01 lutego 2014 do 25 maja 2015r.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz na podstawie art. 100 k.p.c. i § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t).

Wyrok apelacjami zaskarżyły obie strony.

Powódka zaskarżyła wyrok w części, co do punktów II,III i IV sentencji zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania-art. 233 k.p.c. w zw. z art. 293 k.p.c. i art. 3 k.p.c. poprzez ich wadliwe zastosowanie polegające na uznaniu, iż w sytuacji, gdy strona pozwana odmówiła udostępnienia spornej nieruchomości do przeprowadzenia oględzin nieruchomości w formie tzw. odkrywek, co było niezbędne dla sporządzenia opinii biegłego w zakresie wyceny prac zanikowych i zakrywczych, skutkami tej odmowy może być ustalenie, że to powódka nie udowodniła swojego roszczenia o zapłatę za tego rodzaju prace, pomimo, iż:

a. negatywnymi skutkami czynienia przeszkody dla przeprowadzenia dowodu winna zostać obciążona pozwana (albo przez przyjęcie przez Sąd za prawdziwe twierdzeń strony powodowej albo przez przyjęcie, iż to na pozwaną przeszedł ciężar udowodnienia, że prace zanikowe i zakrywce nie zostały wykonane albo powinny być inaczej wycenione, niż to zrobiła powódka);

b. w sprawie zostały przedstawione inne dowody potwierdzające fakt ich wykonania, tj. dokumentacja zdjęciowa nieruchomości sprzed, w trakcie i po wykonaniu prac, zeznania świadków: M. J., D. S., M. M., W. B., M. L., kosztorys powykonawczy złożony przez powódkę i winny one być wystarczającą podstawą do uznania, że strona powodowa udowodniła podstawę faktyczną swoich roszczeń;

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegające na dokonaniu nie popartego żadnym dowodem ustalenia, iż powódka wykonując zlecone jej prace wykorzystwała materiały z własnej hurtowni;

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 470 k.c. w zw. Z art. 467 pkt 1 k.c. poprzez wadliwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż pozwany dokonał ważnego złożenia do depozytu sądowego kwoty 60.000 zł, pomimo, iż powoływana przez niego przesłanka złożenia do depozytu sądowego- rzekomy brak wiedzy na czyją rzecz miałby dokonać płatności oceniona została jako niewykazana.

Powołując się na powyższe powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki ponad kwotę i odsetki zasądzone w punkcie 1 wyroku, dodatkowo kwoty 37.610,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi:

- od kwoty 60.000 zł od dnia 26 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty 37.610 zł od dnia 1 lutego 2014 roku do dnia zapłaty,

przy równoczesnym, nakazaniu ściągnięcia od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwoty 156,86 zł kosztów sądowych oraz zasądzeniu od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, q tym kosztów zastępstwa procesowego.

Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu za druga instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany zaskarżył -wyrok w części objętej punktem I w zakresie, w jakim Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki:

-kwotę 5.501,22 zł tytułem należności głównej wraz z odsetkami od tej kwoty od dnia 1 lutego 2014 roku do dnia zapłaty;

- ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 60.000 zł za okres od 1 lutego 2014 roku do dnia 8 kwietnia 2014 roku;
- ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 14.608,10 zł za okres od dnia 1 lutego 2014 roku do dnia 8 kwietnia 2014 roku.

Pozwany zarzucił:

1. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 321 § 1 k.p.c. poprzez wyliczenie przez Sąd wysokości należnego powodowi roszczenia w oparciu o przyjęcie stawki roboczogodziny z opinii biegłego sądowego na poziomie 16,90 zł, w sytuacji, gdy powódka w kosztorysie powykonawczym żądała stawki roboczogodziny na poziomie 14,02 zł; tym samym zasądzając kwotę 5.501,22 zł Sąd orzekł ponad żądanie;

2. naruszenia prawa materialnego, tj. art. 455 .c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. poprzez zasądzenie odsetek od kwot 60.000 zł oraz 14.608,10 zł przed datą wymagalności roszczenia, tj., przed dniem 8 kwietnia 2014 roku.

Z powołaniem na powyższe skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego w części zasądzającej kwotę 5.501,22 zł z odsetkami od dnia 1 lutego 2014 roku i umorzenie postępowania w tym zakresie;
2. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zakresie zasądzającym od pozwanego ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 60.000 zł za okres od 1 lutego 2014 roku do dnia 8 kwietnia 2014 roku oraz ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 14.608,10 zł za okres od dnia 1 lutego 2014 roku do dnia 8 kwietnia 2014 roku.

Nadto pozwany wniósł o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne według norm przepisanych.

Każda ze stron wniosła o oddalenie apelacji przeciwnika procesowego oraz o zasądzenie od niego na własną rzecz kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelację powódki co do zasady uznać należało za usprawiedliwioną.

Zgodzić się bowiem należy z powódką, że nie można przyjąć, iż nie wykazała ona zakresu i wartości wykonanych przez jej firmę prac zanikowych i zakrywczych, w sytuacji, gdy pozwany uniemożliwił przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, który okoliczności te wykazywane przez powódkę innymi dowodami - opinią prywatną oraz zeznaniami

powołanych w apelacji świadków - potwierdziłby co do zasady oraz wysokości. O tym, że takie prace były wykonywane zeznawali świadkowie M. J., D. S., M. M., W. B. i M. L.. Wykazane one zostały też w kosztorysie powykonawczym I. W. (1). Dowody przedstawione przez powoda mogła zweryfikować - co zasady, ale także wysokości - opinia biegłego z dziedziny budownictwa, który jednak w zakresie prac zanikowych i zakrywczych nie mógł tej opinii sporządzić, wobec zabronienia mu przez matkę pozwanego poczynienia odkrywek w budynku, w którym były wykonywane sporne prace. W takiej sytuacji w ocenie Sądu Apelacyjnego uznać należało, że to na pozwanego przeszedł ciężar wykazania, że prace zanikowe i zakrywcze nie zostały przez powódkę wykonane, albo, że zakres tych prac oraz/lub ich wartość były niższe, niż te wskazywane przez powódkę, powołującą się na opinię prywatną sporządzoną na zlecenie powódki przez I. W. (1). Nie można bowiem zaakceptować sytuacji, że strona, która uniemożliwiła przeprowadzenie dowodu zawnio skowanego przez drugą stronę i dopuszczonego przez Sąd, wywiodłaby z takiego swojego zachowania korzystne dla siebie skutki procesowe. Do takiej sytuacji doszło w rozpoznawanej sprawie. Sąd Okręgowy w ogóle nie ocenił zachowania strony pozwanej i ostatecznie uznał, że powódka nie wykazała, iż prace zanikowe i zakrywcze także zostały przez nią wykonane. Nie ocenił także tego zachowania w kontekście treści opinii biegłego Ł. Z. (1), z której wynika jasno, że faktyczny zakres prac wykonanych przez powódkę był znacznie większy, niż przyznawał pozwany. Co istotne, pozwany nie naprowadził żadnego dowodu, na podstawie którego można by ustalić, że prace zanikowe i zakrywcze, o zapłatę za wykonanie których wnosila także powódka, nie zostały przez nią wykonane.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny ostatecznie uznał, że prace zanikowe i zakrywcze zostały przez powódkę wykonane, zgodnie z jej twierdzeniami. Nie oznacza to jednak, że apelację w zakresie żądania zapłaty kwoty 37.610 zł z odsetkami od 1 lutego 2014 roku należało uwzględnić w całości. Wskazać bowiem należy, że strona powodowa, po sporządzeniu opinii przez biegłego Ł. Z. (1), złożyła pismo procesowe z dnia 26 maja 2016 roku, w którym szczegółowo wskazała zakres prac zanikowych i zakrywczych wykonanych przez powódkę, które z przyczyn niezależnych od biegłego, nie zostały uwzględnione w jego opinii. Powódka na kartach 375- 381 akt sprawy wskazała na roboty zamkowe o rozbiórkowe wykonane przez nią, a nie uwzględnione w opinii biegłego Z. stanowiące 48 pozycji z kosztorysu I. W. (2), z odwołaniem do konkretnych pozycji kosztorysu. Łączna wartość tych prac wyniosła, wraz z podatkiem VAT 26.932,40 zł.

Sąd Apelacyjny uznał, że powódka dostatecznie wykazała wykonanie wymienionych pod pozycjami 1-48 pisma powódki z dnia 26 maja 2016 roku i opierając się na kosztorysie I. W. (1) uznał za zasadne zasądzenie powódce od pozwanego dalszej kwoty 26.932,40 zł. Powódka konstruując apelację, wartość przedmiotu zaskarżenia określiła na kwotę 37.610,68 zł, żądała zatem uwzględnienia jej powództwa w całości. W piśmie procesowym z dnia 26 maja 2016 roku, podnosiła także, że biegły Z. nie wycenił w opinii części wykonanych, zdaniem powódki prac. Wyszczególniając te prace powódka ich wartość wyceniła na kwotę 6.714,05 zł, W apelacji zarzutu tego wobec opinii biegłego nie powtórzyła, należy zatem przyjąć, iż ostatecznie nie zakwestionowała ona ustaleń Sądu Okręgowego - poza pracami zanikowymi i zakrywczymi — co do zakresu i wartości prac.

W istocie zatem w apelacji nie sformułowano zarzutów faktycznych, z których wynikałoby, że wartość prac wykonanych przez powódkę, a nie uwzględnionych przez Sąd Okręgowy, byłaby wyższa, aniżeli 26.932,40 zł.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I.1 a.

Za zasadną też należało uznać apelację powódki w części, w której zaskarżyła ona wyrok oddalający powództwo w zakresie odsetek za opóźnienie za okres po dniu 25 maja 2015 roku. Sąd Okręgowy oddalając powództwo w tym zakresie powołał przepis art. 470 k.c. i uznał, że pozwany składając kwotę 60.000 zł do depozytu sądowego na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 26 maja 2015 roku, spełnił świadczenie, a tym samym powódce po tej dacie nie przysługują dalsze odsetki.

Zgodnie z art. 470 k.c. ważne złożenie do depozytu sądowego ma takie same skutki jak spełnienie świadczenia i zobowiązuje wierzyciela do zwrotu dłużnikowi kosztów złożenia. Ważność złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu zachodzi, jeżeli zostało ono faktycznie dokonane zgodnie zarówno z przepisami ustawy, jak i treścią stosunku zobowiązaniowego. Nie przesądza zatem o ważności złożenia do depozytu sądowego fakt wyrażenia zgody na niego

przez sąd w postępowaniu nieprocesowym, albowiem w postępowaniu o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sąd nie bada prawdziwości twierdzeń zawartych we wniosku, ograniczając się do ceny, czy według przytoczonych okoliczności złożenie do depozytu jest prawnie uzasadnione. W razie sporu, czy złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu nastąpiło z przyczyny przewidzianej przez prawo materialne oraz czy złożony przedmiot świadczenia zgodny był z treścią zobowiązania, rozstrzygnięcie musi nastąpić w odrębnym procesie. Powinno ono uwzględniać całokształt okoliczności sprawy, w tym także treść postanowienia sądu zezwalającego na złożenie świadczenia do depozytu, a zwłaszcza warunki, pod jakimi ma zostać wydany przedmiot depozytu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2005 roku, (...) L.). W niniejszej sprawie, jak wynika z treści postanowienia Sądu Rejonowego w (...)w sprawie I Ns 620/15 zezwolono wnioskodawcy A. G. na złożenie do depozytu sądowego kwoty 60.000 zł tytułem wynagrodzenia należnego I. J. lub M. J. wynikającego z umowy o wykonanie remontu budynku położnego w R. przy ulicy (...), z tym zastrzeżeniem, że kwota ta może zostać wypłacona temu z uczestników, który okaże prawomocny wyrok zasądający na jego rzecz od A. G. należności wynikające z umowy w wykonanie remontu budynku położonego w R. przy ulicy (...). Jako uczestnicy postępowania w komparycji powołanego postanowienia wymienieni zostali I. J. oraz M. J..

Nie ulega wątpliwości, że roszczenia z tytułu wykonania umowy o remont budynku położonego w R. przy ulicy (...) kierowała przeciwko A. G. tylko powódka I. J.. Jej mąż, M. J., jako pełnomocnik reprezentował tylko powódkę w stosunkach z pozwanym i jego matką, co ustalił jednoznacznie Sąd Okręgowy. Stanowisko takie przedstawił i wykazał dowodami pełnomocnik powódki w odpowiedzi na sprzeciw z dnia 19 marca 2015 roku. Pozwany nawet nie twierdził, że istnieje spór, kto jest jego wierzycielem z tytułu wykonania robót budowlanych, w szczególności, że M. J. jakiegokolwiek roszczenia z tego tytułu przeciwko pozwanemu sformułował. Zarzucał jedyne powódce brak legitymacji czynnej w niniejszym postępowaniu. Nie miał on żadnych podstaw ku temu, aby twierdzić, że M. J. może być jego wierzycielem w związku z remontem budynku powoda. Jeżeli nawet takie wątpliwości powziął, to najpóźniej po otrzymaniu odpowiedzi na jego sprzeciw, winny one ustąpić. Dlatego jeżeli złożył on wniosek o zezwolenie na wpłatę kwoty 60.000 zł do depozytu sądowego przed otrzymaniem odpowiedzi na sprzeciw, to nie było podstaw aby dnia 26 maja 2015 roku wniosek ten podtrzymać. Nie mogło być bowiem wątpliwości, kto jest wierzycielem pozwanego z tytułu umowy o remont budynku położonego w R., przy ulicy (...). Dlatego, pomimo wydania przez Sąd Rejonowy postanowienia o wyrażeniu zgody na wpłatę kwoty 60.000 zł d depozytu sądowego, to fakt wydania tego postanowienia i wpłaty tej kwoty przez pozwanego nie wywołały skutku spełnienia świadczenia.

Z tego względu na podstawie art. 386 1 k.p.c. oraz art. 481 § 1 k.c. należało zasądzić powódce od pozwanego dalsze odsetki za opóźnienie od kwoty 60.000 zł, poczynając od dnia 26 maja 2015 roku, aż do dnia zapłaty (pkt I.1 b wyroku).

Powódka, uwzględniając treść wyroku Sądu Apelacyjnego, ostatecznie z żądanej kwoty 117.720 zł uzyskała 107.041,72 zł, zatem wygrała sprawę w około 91%. Powyższe na podstawie art. 100 zd. drugie k.p.c. uzasadniało obciążenia pozwanego w całości kosztami postępowania (pkt I.2b). Na koszty te złożyły się: opłata od pozwu w wysokości 5.888 zł, koszty opinii biegłego poniesionych przez powódkę w kwocie 3.000 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.617 zł - łącznie 12.505 zł.

W konsekwencji, na podstawie art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążono pozwanego resztą nieuiszczonych kosztów sądowych w kwocie 156,86 zł (pkt I.2b wyroku).

Apelację pozwanego uznać natomiast należało w całości za bezzasadną.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, który zarzuca, że Sąd Okręgowy z naruszeniem art. 321 § 1 k.p.c. orzekł ponad żądanie w zakresie kwoty 5.501,22 zł, gdyż nie uwzględnił, iż powódka w kosztorysie powykonawczym, na który powoływała się żądając w pozwie zapłaty kwoty 117.720 zł, stawkę roboczo go dziny ustaliła na kwotę 14,02 zł, gdy tymczasem biegły Ł. Z. (1), a za nim Sąd, stawkę tę przyjęli na kwotę 16,90 zł. Przyjęcie przez biegłego innej, aniżeli powódka stawki roboczo godziny, nie może być decydujące. Należy mieć bowiem także na uwadze, że I. W. (1) w wykonanym na zlecenie powódki kosztorysie na który powódka powoływała się w pozwie, jako podstawę wycenienia wartości wykonanych na nieruchomości pozwanego prac przyjęła dodatkowe parametry: koszty zakupu 8%, koszty pośrednie 68%R i zysk 18%R + 18%S i 18%Kp. Biegły Z. przyjął w kosztorysie dodatkowo: koszty pośrednie 66,5%,

koszty zakupów 9,1% oraz zysk 11%. Te dodatkowe koszty mające wpływ na wartość wykonanych prac obliczonych w kosztorysach, jak wynika z porównania powyższych parametrów, były w kosztorysie I. W. (1) wyraźnie wyższe, niż w kosztorysie sporządzonym przez biegłego Z.. Przyjęcie zatem dla oceny podstawy faktycznej powództwa jedynie stawki roboczo godziny, z pominięciem dodatkowych kosztów mających wpływ na rzeczywistą wysokość roboczogodziny byłoby niedopuszczalnym uproszczeniem.

W ocenie Sąd Apelacyjny istotnym zatem pozostaje, że biegły Z. zweryfikował zakres prac podanych przez powódkę i przyjmując, że zostały wykonane wyliczył ich wartość. Tego zakresu, jak poczynionych przez Sąd Okręgowy na jego podstawie ustaleń faktycznych pozwany nie kwestionuje.

Nie są także zasadne zarzuty pozwanego, w których kwestionuje on, aby okoliczności sprawy uzasadniały ustalenie, że już od dnia 1 lutego 2014 roku pozostawał on w opóźnieniu, ze skutkiem w postaci obowiązku zapłaty powódce już od tej daty odsetek za opóźnienie. Według pozwanego, odsetki winny zostać naliczone dopiero od dnia 9 kwietnia 2014 roku, bowiem dopiero pismem z dnia 25 marca 2014 roku został on wezwany przez powódkę do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem w terminie 7 dni. Skoro pismo to otrzymał 1 kwietnia 2014 roku, w opóźnienie popadł dopiero po upływie określonego w piśmie terminu, więc odsetki winny być od niego zasądzone dopiero od dnia 9 kwietnia 2014 roku.

Skarżący pomija, że w powódka, przed wezwaniem pozwanego do zapłaty, wystawiła fakturę VAT na kwotę 117.720 zł, datowaną na 27 grudnia 2013 roku, na której termin płatności określiła na dzień 31 stycznia 2013 roku. Jak wynika z twierdzeń faktycznych pozwu i potwierdzających je kopii koperty nadawczej (k. 42-43), korespondencja zawierająca opisana fakturę została przesłana na adres pozwanego listem poleconym, awizowanym 16 stycznia 2014 roku. Korespondencja, ta nie została jednak przez pozwanego odebrana. Fakt, że pozwany nie odebrał skierowanej do niego korespondencji pocztowej zawierającej fakturę nie może

wywoływać niekorzystnych dla powódki skutków. Pozwany winien i mógł się z fakturą zapoznać, a skoro z przyczyn leżących po jego stronie nie uczynił, należało uznać, że termin płatności określony na fakturze był terminem dla pozwanego wiążącym. Nawet, gdyby jednak przyjąć, że strony nie uzgodniły terminu płatności za prace wykonywane przez powódkę, to gdyby pozwany korespondencję zawierającą fakturę odebrał, to miał dostatecznie dużo czasu, aby się z nią zapoznać. Termin 31 stycznia 2013 roku w okolicznościach sprawy może być traktowany jako odpowiedni w rozumieniu art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. Skoro go zatem pozwany nie dotrzymał, popadł w opóźnienie.

Z przyczyn podanych powyżej apelacja pozwanego na podstawie art. 385 k.p.c. w całości została oddalona (pkt III wyroku).

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto w punkcie IV na podstawie art. 100

k.p.c. uznając - po uwzględnieniu wyników obu apelacji, biorąc pod uwagę podane przez strony wartości przedmiotu zaskarżenia - że powódka wygrała w tej instancji w około 3/4, zaś pozwany w około 1/4 i w tych częściach rozdzielono te koszty. Powódka poniosła w drugiej instancji opłatę od apelacji w wysokości 1.881 oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł - łącznie 3.681 zł, z czego powinna otrzymać od pozwanego 3/4 czyli 2.760 zł. Pozwany poniósł koszt opłaty od apelacji w wysokości 365 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł - łącznie 2.165 zł z czego do powinien otrzymać od powódki 1/4 czyli 541 zł. Różnica pomiędzy tymi wartościami czyli kwota 2.219 zł została zasądzona powódce od pozwanego w punkcie IV. Jako podstawę wyliczenia stawek za koszty zastępstwa procesowego przyjęto - dla powódki § 2 pkt 5 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. Nr z 2015 r., poz.1800 ze zm.).

Karol Ratajczak Krzysztof Józefowicz Arleta Lewandowska

A